

GOVOR PREDsjedNICE REPUBLIKE HRVATSKE
SVEČANA SJEDNICA HRVATSKOG SABORA
25.6.2016. – DAN DRŽAVNOSTI

Poštovani predsjedniče Hrvatskog sabora,
Poštovani predsjedniče Vlade Republike Hrvatske,
Poštovani dužnosnici zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti Republike Hrvatske,
Cijenjeni načelnice Glavnoga stožera i časnici Oružanih snaga, predstavnici
braniteljskih udruga,
Poštovani vjerski velikodostojnici, članovi diplomatskog zbora, predstavnici
sveučilišta, kulturnih i drugih javnih ustanova i udruga,
Poštovani predsjednici Republike, Hrvatskoga sabora i drugi dužnosnici u
prethodnima mandatima,
Cijenjeni uzvanici, dame i gospodo,

Osobita mi je čast i zadovoljstvo što vam se u ovoj svečanoj prigodi mogu obratiti u ovom visokom domu, koji je kroz mnoga stoljeća naše povijesti bio čuvar hrvatske državnosti.

Nalazimo se na povijesnome mjestu, gdje je prije dvadeset pet godina donesena Deklaracija o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske. Bio je to dan u kojemu se sažela višestoljetna povijest naše borbe za obnovu samostalne hrvatske države. Tom cilju hrvatski narod nije nikad prestao težiti. Možemo reći da smo se do njega doslovce probijali kroz povijest u borbi za opstanak, identitet i dostojanstvo. Ratovi, siromaštvo i razne nevolje tjerale su nas u svijet, ali održala nas je vjera da će svanuti zora slobode, koja je svim žrtvama što smo ih podnosili pružala smisao.

Demokratski izbori u proljeće 1990. bili su njezin navještaj. Svi smo osjećali da je došao trenutak u kojemu se moramo izboriti za slobodu i neovisnost, iako nam okolnosti ni tada nisu bile naklonjene. Razoružana i bez izgrađene diplomacije, suočena s prvim terorističkim napadima velikosrpske agresije i pritiscima iz međunarodne zajednice, koja je još bila privržena očuvanju bivše jugoslavenske federacije, nismo imali puno izgleda na uspjeh. Ali imali smo ono najvažnije: odlučno državno vodstvo na čelu s dr. Franjom Tuđmanom, koji je politikom pomirbe i jedinstva iseljene i domovinske Hrvatske postigao narodno jedinstvo. To jedinstvo narod je iskazao na referendumu 19. svibnja 1991.

Upravo su odlučnost i jedinstvo bili ključevi našeg uspjeha, ne samo od trenutka proglašenja neovisnosti nego i u svim nadolazećim danima Domovinskoga rata, sve do konačnog oslobođenja i završetka mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja.

Sve nas to trajno ispunjava ponosom! I ne samo zbog izborene neovisnosti i slobode, nego i zbog viteške pobjede u Domovinskom ratu. Pobijedili smo ljubavlju, a ne mržnjom. Oprostili smo i pozvali na povratak, obnovili kuće svima koji su zatražili, osigurali ustavna prava manjinama i stvorili uvjete istinske pomirbe. Time smo posvjedočili etičnost našeg domoljublja i autentičnost svoga europejstva.

Danas, kada jubilejskom radošću slavimo dan proglašenja svoje neovisnosti, želim s osobitim poštovanjem izraziti zahvalnost hrvatskim braniteljima, našem prvom Predsjedniku Republike dr. Franji Tuđmanu i svima koji su tada i kroz cijelu našu povijest dali doprinos i podnijeli žrtve za samostalnu i suverenu hrvatsku državu.

Proteklih četvrt stoljeća relativno je kratko razdoblje naše nacionalne povijesti, ali je ispunjeno mnoštvom događaja koje s pravom nazivamo povijesnima. Prošli smo put brojnih, ne samo političkih promjena. Sazrijevali smo kao demokratsko i pluralno društvo, postigavši mnoge uspjehe u svim područjima društvenoga razvoja.

Kao i borba za samostalnost i slobodu, i put naše međunarodne afirmacije bio je iznimno zahtjevan. Pristupanje NATO-savezu i Europskim integracijama bio je samo konačni politički izraz našeg povijesnog europejstva, po kojemu je, kako je zapisao čuveni francuski i svjetski medijevelist Jacques Le Goff, „Hrvatska bila i ostala raskrižjem kulturnih interferencija i mostom za dodire na raznim područjima duhovnog, intelektualnog i umjetničkog stvaralaštva.“

Sav taj put izgradnje države i njezine međunarodne afirmacije odvijao se u otežanim okolnostima rata, povratka i obnove, tražeći od nas iznimne duhovne i materijalne napore i ulaganja. To često zaboravljamo u svojoj sklonosti da se uspoređujemo s drugim državama i društvima. Ne smijemo dakako biti samozadovoljni, ali još je manje opravdano podlijeganje ogorčenom hiperkriticizmu. Republika Hrvatska demokratski je zrela, institucionalno izgrađena i pravno uređena država, a hrvatsko društvo nipošto nije ispod prosjeka europskih civilizacijskih standarda. Naprotiv, na nekim je područjima, kao što je zaštita prava manjina, iznad njih.

Sve to, kao i časna povijest borbe za slobodu i samostalnost, daje nam potreban moralni i duhovni kapital za rješavanje problema s kojima se danas suočavamo. Trenutci krize ne smiju nas obeshrabriti u vjeri da ćemo ostvariti željenu budućnost. Jer budućnost ima onaj tko vjeruje u nju. A država je instrument koji naše potencijale treba usmjeriti u službu razvoja i napretka. Temeljna odgovornost za to leži na nama koji obnašamo najviše državne dužnosti, od kojih građani traže odlučnost i zajedništvo u zaštiti i promicanju temeljnih nacionalnih i državnih interesa i temeljnih ustavnih prava građana.

Stoga je u budućem razdoblju od najveće važnosti osloboditi se nepotrebnih ideoloških prijepora, koji nas opterećuju i troše. Prije svega mislim na pitanja vezana za Drugi svjetski rat. Ne mislim da o tomu trebamo šutjeti. Naprotiv, dužni smo biti otvoreni povijesnoj istini, a svim žrtvama izražavati poštovanje. Država u tome mora biti odgovorna i dosljedna, bez obzira na to tko obnaša vlast.

Dopustite mi u ovoj prigodi izdvojiti samo nekoliko područja društvenog razvoja koje držim posebno važnima.

Gospodarsko i demografsko stanje već su dulje vrijeme naš najveći razvojni problem i ujedno naša najveća zajednička politička zadaća. To su područja koja mogu i moraju biti lišena ideoloških prijepora, to su točke oko kojih možemo i moramo ujediniti političke energije bez obzira na stranačke razlike. Slikovito rečeno, jedan je brod na kojemu plovimo, a gospodarska i demografska dva su motora koja ga

pokreću. Ako jedan ne radi, vrtimo se u krugu. Očekujem stoga od buduće Vlade usklađene ambiciozne mjere koje će hrvatskom gospodarstvu omogućiti znatnije stope rasta a demografsku obnovu učiniti prioritetom državne politike.

U ovoj svečanoj prigodi želim podsjetiti na odgovornost koju kao država imamo prema Hrvatima u Bosni i Hercegovini i našim sunarodnjacima u svijetu. Kao brojem malen narod ne možemo si dopustiti nebrigu prema Hrvatima izvan Hrvatske. Hrvatski narod jedan je i jedinstven i svaki njegov pripadnik mora osjećati podjednaku brigu države u zaštiti i obrani legitimnih interesa. U tome je posebno važna uloga naše diplomacije, koja mora biti puno aktivnija u povezivanju hrvatskoga iseljeničtva s Republikom Hrvatskom. Izgradnja diplomatsko-konzularne mreže koja će biti profesionalna i krajnje odgovorna u zaštiti i promicanju interesa naše države i svih naših državljana među osobitim je političkim prioritetima u narednom razdoblju.

Naš međunarodni položaj, aktualni i budući izazovi globalne, europske i regionalne sigurnosti stavljaju nas pred nove sigurnosne zahtjeve. Stoga nam u tom segmentu državne politike treba pojačan napor, posebice u osposobljavanju struktura i kadrova te obnovi i nabavi sredstava kojima će se osigurati učinkovito djelovanje svih obrambenih sastavnica domovinske sigurnosti.

Osobito je važan proces fiskalne i funkcionalne decentralizacije lokalne i područne samouprave, koji napokon s verbalne razine treba prenijeti u sferu zakonodavstva, kako bi razvoj naših gradova, općina i županija napokon dobio potreban zamah.

Sve što sam rekla upućuje na temeljnu potrebu: vođenje jedinstvene državne politike, koja će biti sadržana u jasnim razvojnim ciljevima i očitovana provedbom odlučnih mjera radi njihova postizanja. Kako bismo to postigli, potrebno je ustrajno promicati zajedništvo svih relevantnih političkih i društvenih čimbenika u odgovornosti prema općem dobru te zaštiti i promicanju državnih i nacionalnih interesa.

Budući da su pred nama izbori, očekujem krajnju odgovornost od svih aktera, kako od političkih stranaka, tako i od građana. Demokracija prije svega podrazumijeva odgovornost. Treba sada zatomiti osobne ambicije, nezadovoljstva i sve ono što nam priječi jasan pogled na velike probleme našeg društva, koji traže odlučna rješenja. Isto tako treba imati na umu da ne postoje prijeka rješenja. Uvjeren sam da nakon četvrtstoljetnog iskustva demokratskog života imamo potrebnu političku zrelost kako bismo postigli suglasje o rješenjima za najvažnija razvojna pitanja.

Stvaranjem i obranom samostalne Republike Hrvatske naša je povijest oslobođena od raznih kompleksa koje nam je stoljećima nametala nesloboda. Imamo dobre ljude i lijepu zemlju. Imamo uređenu državu u svim važnim segmentima njezine ustavne funkcije. Dali smo Europi i svijetu brojne velikane, koji su hrvatsko ime časno pronijeli svijetom. I danas su naši učenici, studenti, znanstvenici, umjetnici, sportaši i gospodarstvenici, naši vojnici i policajci u mirovnim misijama glas uspješne Hrvatske.

Imamo dakle najvažnije pretpostavke za blagostanje. Čvrsto vjerujem da smo dorašli sadašnjim i budućim izazovima, da možemo samosvjesno razvijati svoje tradicije i otvarati nove vidike društvenog i državnog razvoja. Našoj domovini ne treba ništa drugo osim nas samih. Bit ćemo uspješni onoliko koliko vjerujemo u sebe i koliko se dobro organiziramo na svim razinama društvenog života i oslobodimo svoje kreativne snage. Kultura dijaloga, uključivosti i odgovornosti pri tome su od prvorazredne važnosti.

S dubokim uvjerenjem da je u našoj slobodi i neovisnosti neizmjeran potencijal dobra za našu osobnu i narodnu, za europsku i euroatlantsku budućnost, svima srdačno čestitam Dan državnosti Republike Hrvatske!

Neka nam vječno živi voljena nam Hrvatska!